

Bosmaaier

DE KENMERKEN VAN DE WERKZAAMHEDEN

Dit veiligheidsinstructieblad richt zich op de werkzaamheden met de bosmaaier, dat is het afzetten van bomen en struiken met een zaagblad, maaien van ruige vegetatie met het slagmes en maaien met de draadmaaier rondom obstakels.

BELANGRIJKE RISICO'S

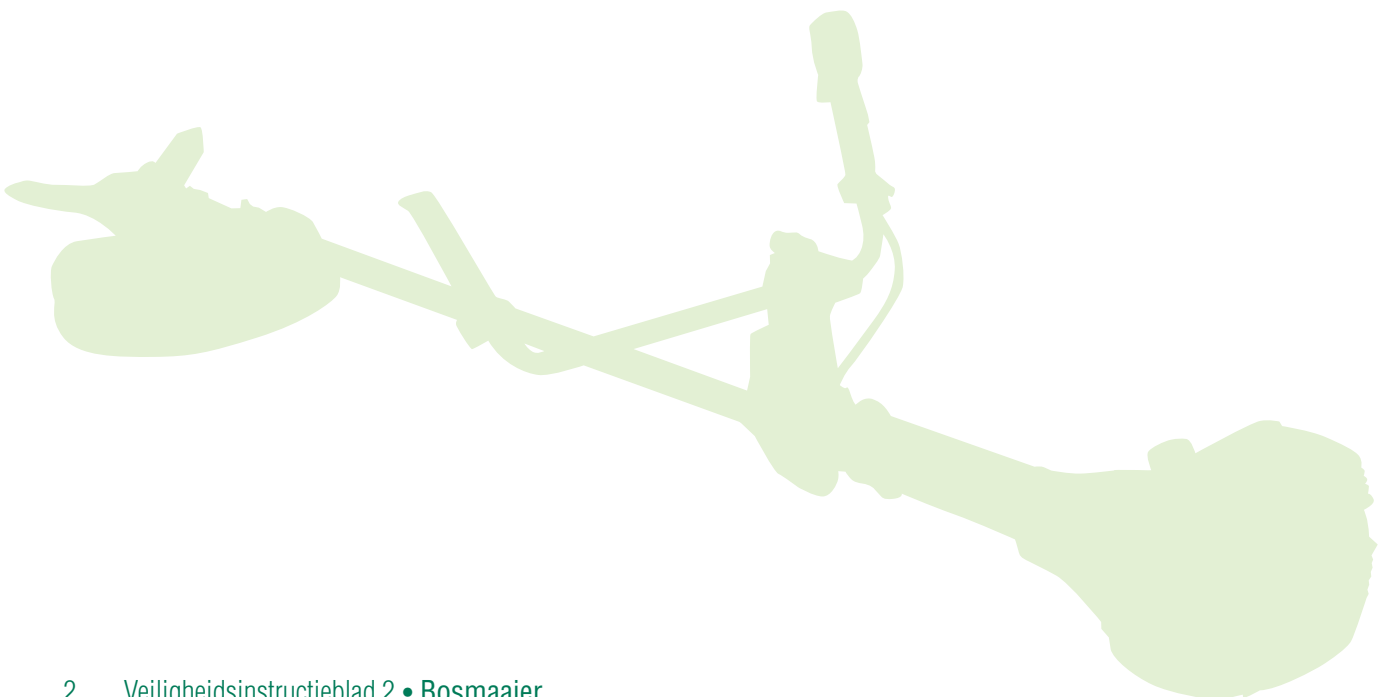
Bij werkzaamheden met de bosmaaier staan de bedieningspersoon maar zeker ook de omstanders van de werkomgeving bloot aan diverse gevaren. De omtreksnelheid van het draaiend maai- of zaagonderdeel is ongeveer 300km/u. Wegschietende deeltjes en in aanraking komen met het draaiend gedeelte kunnen daarom zeer ernstig letsel veroorzaken. De omstandigheden die dit veroorzaken zijn meestal:

- ⚠ Wanneer het maai- of zaagonderdeel niet goed op de bosmaaier gemonteerd is dan kan dit **plotseling losraken**. Hierdoor wordt het een gevaarlijk projectiel voor de omgeving.
- ⚠ Door slecht of ondeskundig onderhoud aan de maai- of zaagonderdelen kunnen delen daarvan **afbreken** en vervolgens zeer gevaarlijk voor de personen in de directe omgeving zijn.
- ⚠ Met name tijdens maaiwerkzaamheden worden altijd **kleine materialen met hoge snelheid weggeslingerd** (steentjes, glas, zwerfvuil, enz.). Zeker wanneer dit een oog van iemand raakt kan blijvend letsel het gevolg zijn.
- ⚠ Alleen als de machine losraakt van het draagstel kan de bedieningspersoon **in aanraking met de ronddraaiende maai- of zaagdelen komen**. Omstanders uiteraard alleen als men te dicht bij de machine komt.
- ⚠ **Lawaai, trillingen en een verkeerde werkhouding** zijn risico's die niet direct letsel veroorzaken. Maar kunnen wel op termijn tot lichamelijke klachten leiden.

WERKVOORBEREIDING

De juiste aandacht voor de organisatie van de werkzaamheden is noodzakelijk. Onverwachte situaties veroorzaken vaak ook onveilige situaties op de werkplek. Met een goede werkvoorbereiding is dit grotendeels te voorkomen. Belangrijke aandachtspunten hiervoor zijn:

- ✓ **Beoordeel de werkplek** en stem de uitvoerende werkzaamheden daarop af, met aandacht voor: de draagkracht en hellingshoek van de ondergrond, mogelijke obstakels die geraakt kunnen worden, de afstand t.o.v. de passeerroute van mogelijke passanten, de overige werkzaamheden in de werkomgeving. Deel de werkzaamheden zodanig in dat het bosmaaierwerk altijd zelfstandig uitgevoerd wordt.
- ✓ De bedieningspersoon moet over de **juiste vaardigheden en kennis** beschikken die noodzakelijk zijn voor de betreffende bosmaaierwerkzaamheden. Dit verkregen door een training of uitgebreide instructie.
- ✓ Kies het **juiste maai- of zaagonderdeel** voor de werkzaamheden, dit is: zaagblad voor bomen en struiken, slagmes voor ruige vegetatie vrij van obstakels en altijd op enige hoogte van de bodem, draadmaaier lichte vegetatie rondom obstakels en dicht bij de bodem.
- ✓ Monteer altijd de juiste, en complete, **beschermkap** die is voorgeschreven bij het maai- of zaagonderdeel.
- ✓ Start altijd met een **goed onderhouden machine**, correct gemonteerde en onderhouden maai- en zaagonderdelen. Gebruik alkylaatbenzine.
- ✓ Organiseer de **noodzakelijke hulpverlening** voor een mogelijk ongeval en stem dit af op de feitelijke situatie.

VEILIGHEID TIJDENS DE UITVOERING

Het is de bedieningspersoon zelf die tijdens de werkzaamheden de grootste invloed heeft op het verkleinen van de risico's. Daarom moet hij tijdens de uitvoering van de werkzaamheden voortdurend aandacht schenken aan de omgeving en zijn werktechniek.

Omgevingsveiligheid

- ✓ Houd altijd **minimaal 15 meter afstand** tussen de bosmaaierwerkzaamheden en andere personen. Verkeer of wandelaars moeten ook op afstand gehouden worden. Zorg ook dat objecten in de omgeving niet beschadigd raken; huizen, ramen, geparkeerde auto's, enz..
- ✓ Wanneer de minimale afstand in de praktijk lastig te behalen is blijft **aandacht voor het veilig passeren van anderen** noodzakelijk. De bedieningspersoon houdt zijn omgeving in de gaten en stopt met maaien wanneer iemand in de gevaarzone komt. Daarvoor werkt hij in de richting waar iemand vandaan kan komen, zorgt dat het materiaal naar minder gevaarlijk plek opgeslingerd wordt (denk aan de draairichting) en voert hij het werk uit op een tijdstip waarop weinig mensen in die omgeving te verwachten zijn.

Werktechniek

- ✓ Stel het draagstel, de aanpikhaak en de stuurboom zorgvuldig af waardoor een **zo ergonomisch mogelijke werkhouding** verkregen wordt. Pas de 'hanghoogte' van het maai- of zaagonderdeel af op de maai- of zaagwerkzaamheden en de ondergrond (bijvoorbeeld een talud of een natte waterkant).
- ✓ **Maai niet met een verdraaide rug**, houd daarvoor de schouders tijdens de maaibeweging recht boven de heup en maak de maaibeweging kleiner dan 1,5 meter.
- ✓ **Zaag niet met de rechterbovenkant van het zaagblad**, tussen 'twaalf en twee', waardoor een 'kick-back' kan ontstaan.
- ✓ De draadmaaier en het slagmes **draaien linksom**. Het maaisel, de houtdeeltjes en ook kleine steentjes en dergelijke gaan dan ook naar die richting toe. Houd daar rekening mee tijdens de maaibeweging.
- ✓ Zorg dat het **maai- of zaagonderdeel niet draait bij een stationair toerental van de motor**. Scherp de beitels van het zaagblad en het snijdend deel van het slagmes tijdig waardoor ze doorlopend optimaal functioneren.
- ✓ Houd de **draadlengte van de draadmaaier** met behulp van het mesje in de kap op de voorgeschreven lengte, en zeker niet te lang.
- ✓ Zorg dat de **maai- of zaagonderdelen altijd in balans** zijn. Gebruik nooit beschadigde of in onbalans geraakte maai- of zaagonderdelen.

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

Bij de werkzaamheden met de bosmaaier zijn ook na het treffen van de belangrijke veiligheidsmaatregelen niet altijd alle risico's weggenomen. Het is daarom noodzakelijk dat de bedieningspersoon de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen draagt:

- ✓ **Veiligheidsbroek** met voldoende bescherming tegen rondslingerend materiaal; speciale bosmaaierbroek of een werkbroek van stevig materiaal, bijvoorbeeld een stevige spijkerbroek.
- ✓ **Veiligheidsschoeisel** met een verhoogde wreef.
- ✓ **Veiligheidsbril** bij slagmes en draadmaaier, Gelaatsbescherming bij zaagblad.
- ✓ **Handschoenen** die soepel zijn en de handen warm houden.
- ✓ **Gehoorbescherming**.